

Hedmark Sau og Geit

Årsmelding 2017

Bli medlem i Norsk Sau og Geit og støtt opp om NSG sitt arbeid med fokus på:

Økonomi og Marked

Produksjonsvilkår

Faglige utfordringer

Egen organisasjon

Politikerkontakt, alliansebygging

Informasjon

1	PERSONER I HEDMARK SAU OG GEIT	7
1.1	STYRESAMMENSETNING	7
1.2	ORDSTYRER TIL ÅRSMØTE 2018	7
1.3	ANSATTE	7
1.4	REGNSKAP.....	7
1.5	VALGKOMITÉEN	7
2	ÅRSMØTE 2016.....	8
3	ARBEID I STYRET	8
3.1	STYREMØTER OG SAKER TIL BEHANDLING.....	8
3.2	UTTALELSER	9
3.3	MØTER OG REPRESENTASJON	9
3.4	ARRANGEMENT	9
4	LOKALLAG	10
4.1	MEDLEMSTALL I LOKALLAGA	10
4.2	LOKALLAGSLEDERE	11
5	HJEMMESIDE	12
6	REGNSKAP	14
7	SMÅFEHOLDET I HEDMARK.....	14
8	TILSAGN FRA INNOVASJON NORGE 2010-2017 I HEDMARK	15
9	ORGANISERT BEITEBRUK I HEDMARK	16
10	ROVDYRSITUASJONEN 2017.....	17
11	FAGRÅD GEIT I HEDMARK	21
12	AVSLUTNING FRA STYRET I HEDMARK SAU OG GEIT	22
13	HEDMARK GJETERHUNDLAG.....	25

OS

ID

Vi merker levende verdier

Godt samarbeid med norske småfeeiere i mer enn 80 år

Husdyr er levende verdier – de er næring, vekst og liv for bonden, samfunnet og forbrukerne.

Helt siden 1936 har OS ID® bidratt til at husdyreiere over hele landet kan merke dyra sine trygt og effektivt med øremerker utviklet og produsert i Norge.

Vi er stolte over å være norske bønders samarbeidspartner.

Det handler tross alt om verdens viktigste vare – maten vi spiser.

OS ID®, Verjåfaret 3, 2550 Os i Østerdalen | Tlf. kundesenter: 62 49 77 00
post@osid.no | www.osid.no | www.osidbloggen.no

Forretningsorden for Årsmøtet:

1. Ledelse

Årsmøtet ledes av valgt møteleder. Protokoll føres av sekretær.

2. Taletid

Ingen representanter kan få ordet mer enn 3 ganger i same sak. Med unntak for foredragsholder og andre i fast saksoppsett blir taletida sett til 5 minutter første gang, og 3 minutt andre og tredje gang – dersom ikke annet er bestemt. Møteleder kan foreslå avkorting av taletida og strek for inntegning av talere.

3. Replikk

Det er bare anledning til korte replikker direkte til ordinære innlegg. Det er ikke anledning til å tegne seg for replikk under replikkordskifte. Svar kan gis av den som har innlegg.

4. Dagsorden

Representantene som krever ordet til forretningsorden har 1 min. taletid.

5. Framlegg

Alle framlegg må leveres skriftlig til møteleder, og være underskrevet med representantens sitt navn. Tidligere framlegg kan ikke trekkes tilbake, og nye kan ikke fremmes etter at strek er satt, eller etter at saken er tatt opp til votering. Framlegg kan bare fremmes i saker som er satt på saklista.

6. Stemmereglene

Alle vedtak og valg blir avgjort av flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt i vedtak, har fungerende møteleder dobbeltstemme. Dette gjelder ikke ved valg.

Om ikke noen av kandidatene ved valg får mer enn halvparten av stemmene, skal det holdes omvalg.

Oppnår ingen av kandidatene mer enn halvparten av stemmene ved andre valgongang, skal det holdes omvalg mellom de to kandidatene som har fått flest stemmer i andre valgongang. Blir stemmetallet likt i tredje valgongang blir valget avgjort ved loddtrekking.

Valg skal være skriftlig om noen krever det. For fylkeslag sier NSGs lagslover at det skal være skriftlig valg på leder og styremedlemmer.

7. Godkjenning

Årsmøtet velger 2 representanter til å skrive under møteprotokollen sammen med møteleder.

Saksliste:

- 1) Åpning
- 2) Opprop av utsendinger
- 3) Godkjenning av innkalling og saksliste
- 4) Valg av to personer til å skrive under årsmøteprotokollen sammen med møteleder
- 5) Valg av to personer til tellekorpset
- 6) Leders tale
- 7) Årsmelding 2017 fra Hedmark Sau og Geit
- 8) Regnskap 2017
- 9) Saker til behandling
- 10) Valg
 - a. Leder for et år
 - b. Et styremedlem for to år
 - c. Nestleder for et år
 - d. Tre varamedlemmer for et år
 - e. Møteleder og vara til årsmøte for 2018
 - f. Godtgjørelse til tillitsvalgte
- 11) Behandling av innkomne saker
- 12) Orientering om saker fra styret
- 13) Arbeidsplan og budsjett for 2018
- 14) Tid og sted for årsmøte 2018

Nortura økte salget av sau og lam med **18%** i 2017

Jobben fortsetter i 2018.

Spør etter Gildeprodukter av sau og lam i butikken!

Nortura
bondens selskap

1 PERSONER I HEDMARK SAU OG GEIT

1.1 STYRESAMMENSETNING

Styret har i 2017 bestått av følgende:

Leder- Martin Mostue

Nestleder- Hans Bondal

Styremedlem og kasserer- Jon Iver Jordet

Styremedlem- Ola Dagfinn Gløtvold

Styremedlem- Per Joar Nesthun

Varamedlem 1- Vegar Nystuen

Varamedlem 2- Jan Aarskog

Varamedlem 3- Solfrid Bandvoll

1.2 ORDSTYRER TIL ÅRSMØTE 2018

Ordstyrer: Per Helge Lindholt

Vara: Kjell Horten

1.3 ANSATTE

Sekretær: Marianne Meidell

Kasserer: Jon Iver Jordet

1.4 REGNSKAP

Regnskapsfører: Vekstra Nord- Øst, avd. Alvdal

Revisor: Sigurd Støland og Knut Magnar Holmen

1.5 VALGKOMITÉEN

Leder: Arne Ivar Skramstad

Personlig vara: Amund Wormstrand

Medlem: Anders Storlien (meldt seg ut av NSG og sluttet med sau, Anine tok over jobben)

Personlig vara: Anine Wollebæk

Medlem: Ola Flaten

Personlig vara: Odd Rune Enget

2 ÅRSMØTE 2016

Årsmøtet ble holdt på Spidsbergseter Rondane Resort, 4.mars 2017. Arrangementet var i samarbeid med Oppland Sau og Geit 3. – 5. mars. I tillegg til fylkesårsmøtene for sau og geit ble det også holdt årsmøte i værringen 30. Det var lagt opp til et omfattende seminarprogram gjennom helga for alle frammøtte med foredragsholdere som holdt sine innlegg med temaer som omhandlet næringa.

Hedmark Sau og Geit sitt årsmøte ble ledet av ordstyrer Per Helge Lindholt. Martin Mostue ble igjen valgt som leder, Hans Bondal ble valgt som nestleder.

Styremedlemmet Ola Dagfinn Gløtvold tok gjenvalg, nye inn i styret var Jon Iver Jordet og Per Joar Nesthun.

Det ble av styret ved Ola Dagfinn forfattet en resolusjonstekst kalt, «Uttalelse vedrørende Landbruksmeldinga». Hedmark Sau og Geit vedtok denne enstemmig.

Det ble av årsmøtet bemerket at det bør siktes inn på å ha færre fysiske møter for kostnadsbesparelse. Forberedelser er viktig for telefonmøter, men det bør være gjennomførbart.

Av utmerkelser ble Per Lindholt utnevnt som æresmedlem.

Vær-ringen delte for øvrig ut sine utmerkelser på sitt årsmøte.

3 ARBEID I STYRET

3.1 STYREMØTER OG SAKER TIL BEHANDLING

Styret har hatt tre styremøter i 2017, samt at e- post og telefon er hyppig brukt for å holde møteaktiviteten nede. Styret har derfor greid å få regnskapet i balanse.

I arbeidet med å få en mer engasjert medlemsmasse, har styret i 2017 arrangert to ledersamlinger, et i sør og ett i nord. Disse var godt besøkt og vi håper etter hvert, at dette blant

mye annet skal få opp engasjementet i fylkeslaget. Arbeidet med å holde utgiftene nede har gjort at det har vært en lav aktivitet ellers, og det skal ikke legges skjul på at vi har lent oss på innlandsplattformen som blant annet organiserte demonstrasjoner i Oslo sist vinter, men det skal nevnes at det var HSG i samarbeid med Bondelaget og Bonde og Småbrukerlaget som ved to anledninger søkte og fikk utvidet lisenskvote på ulv.

Vi har også i 2017 blitt enige med gjeterhund laget og vær-ringen om å samarbeide tettere. Dette for å gi ett bedre medlemstilbud og å synliggjøre all aktiviteten som er i HSG.

3.2 UTTALELSER

- Valgnernd NSG
- Lagslovene NSG
- Råd og utvalg NSG
- I fellesskap med HB og HBS søkte om utvidelse av lisenskvote på ulv to ganger.
- Innspill til jordbruksforhandlingene.
- HSG gitt sin støtte til geiteholderne sin uttalelse vedr. landbruksmeldingen jan.2017.

3.3 MØTER OG REPRESENTASJON

- Jon Iver har deltatt i prosjekt effektivere skadefelling
- Dialogmøter med HB, HBS, fylkesmannen og Sno. Martin.
- Landsmøte og reppskapsmøte. Martin Mostue, Hans Bondal, Per Joar Nesthun og Jon Iver Jordet.
- Møte med RURALIS Institutt for rural og regionalforskning. Martin.
- Årsmøteplanlegging med Akershus og Oppland. Marianne og Martin.
- Leder representerte på Folldals Sau og Geit`s 70års feiring.
- Møte om jordbruksforhandlingene i regi av Hedmark Bondelag på Heim – Tynset. Hans Bondal og Martin Mostue.
- Næringskomiteens høring framført av geiteholdere i Oslo. Hans Bondal.

3.4 ARRANGEMENT

- Seminarweekend.
- Visning av værere på Staur.
- Ledersamling

4 LOKALLAG

4.1 MEDLEMSTALL I LOKALLAGA

Lag	Totalt ant. medlemmer	Husstands-medlem	Støtte-medlem	Æres-medlem	2016	2014	2006
Alvdal	66	7	4	1	67	60	73
Eidskog	5	0	1	0	6	7	17
Elverum	18	5	1	1	19	22	14
Engerdal	9	0	1	0	8	8	28
Folldal	76	16	1	1	68	67	76
Grue	5	1	0	0	6	7	11
Kongsvinger	14	1	0	1	15	13	9
Kvikne	28	8	0	0	32	36	50
Løten og Vang	54	19	1	2	54	51	73
Odal	7	2	1	0	8	13	24
Os	56	12	2	0	56	63	83
Rendalen	20	4	0	0	25	26	29
Ringsaker	94	4	5	1	98	99	102
Romedal og Stange	29	5	2	0	35	39	56
Sollia	8	0	0	0	9	10	31
Stor- Elvdal	6	2	0	0	6	5	18
Tolga	37	2	2	0	40	38	38
Trysil	9	0	0	0	12	13	23
Tynset	31	5	0	0	33	37	47
Øver Solør	7	0	2	0	8	8	13
Åmot	12	4	0	0	10	10	20
Hedmark	591	97	21	7	615	632	835

4.2 LOKALLAGSLEDERE

Hedmark Sau og Geit
Fylkeslag med 600 medlemmer og 21 lokallag

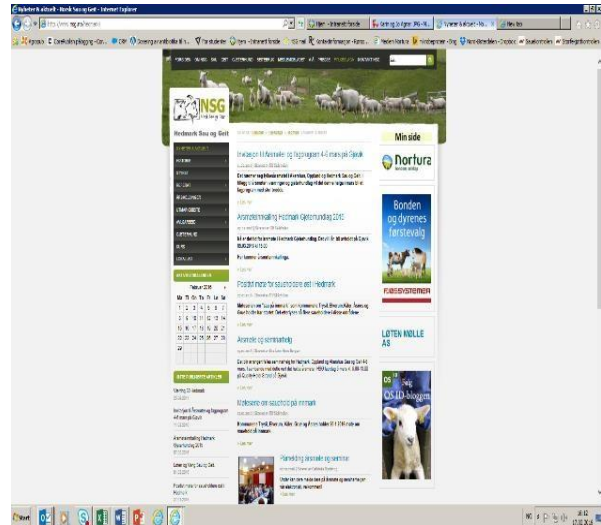

Lag	Leder
Alvdal	Toril Hårdnes
Eidskog	Asbjørn Andersen
Elverum	Britt Gran
Engerdal	Ola Dagfinn Gløtvold
Folldal	Vegard Nystuen
Grue	Per Roar Stømner
Kongsvinger	Amund Wormstrand
Kvikne	Thor I. Hansen
Løten og Vang	Per H. Lindholt
Odal	Per J. Mobråten
Os	Kjell Horten
Rendalen	Helge Gunnar Sjøberg
Ringsaker	Per-Joar Os Nesthun
Romedal og Stange	Anine Wollebæk
Sollia	Hans Bondal
Stor-Elvdal	Ingvald L. Landet
Tolga	Odd Rune Enget
Trysil	Per J. Talåsen
Tynset	Vidar Westum
Øvre Solør	Arne Ivar Skramstad
Åmot	Tormod Enok Skramstad

5 HJEMMESIDE

Hjemmesiden til Hedmark Sau og Geit har gått ned på antall artikler og klikk dette året. Rovdyr blir mye i fokus, og det blir for lite trivelige nyheter og om geiter. Det ønskes mer tips inn til styret om aktuelle nyheter i fylket vårt. Det er også ønskelig at det skrives mer om gjeterhund på hjemmesiden vår. Våre sponsorer med reklame på hjemmesida er stabile.

Her er de mest leste artiklene:

Artikkel	Dato	Antall besøk
Saltsteinutsetting 2017	7/4/17	364
Salg av eliteværer	24/10/17	267
WWF har gått til søksmål mot staten	9/11/17	258
Blåspray!	10/1/18	193
Staur	29/10/17	125

Totalt ble Hedmark Sau og Geit sin side «nyheter/aktuelt» besøkt 2463 ganger i 2017. Tilsvarende tall var forrige år 7963. Det blir også skrevet mer på hjemmesiden, men dette er besøk som er vanskelig å finne ut av sier de på NSG. Så noe mer besøk er det enn det fremstår her. Antall artikler er 29 fra forrige årsmøte.

6 REGNSKAP

Ettersendes

7 SMÅFEHOLDET I HEDMARK

Småfe i Hedmark	01.05.2017			31.07.2016			01.01.2003		
	Tal bruk	Tal dyr	Tal dyr pr. bruk	Tal bruk	Tal dyr	Tal dyr pr. bruk	Tal bruk	Tal dyr	Tal dyr pr. bruk
Mjølkegeit	18	1458	81	18	1510	84	31	1495	48,2
Søyer	684	48978	71,5	682	47518	70	945	53827	57
Ammegeit	40	367	9	44	329	7,5	7,6	45	8,5

Over flere år var det et synkende søyetall i Hedmark, dette snudde i 2015, fra 2016 til 2017 kom en økning på 1460 dyr. Fra 2015 til 2017 er det en total økning på 3440 dyr. Antall sauebruk økte med bare 2 fra foregående år. Gjennomsnittsbetsetningen blir også større med 1,5 dyr til 71,5 søyer pr. bruk.

Antall bruk med mjølkegeit er uendret på 18, mens antall dyr har sunket med 52 slik at gjennomsnittsbruket nå er på 81 mjølkegeiter, en reduksjon på 3 dyr pr bruk.

Ammegeit-tallet har gått noe opp med 38 dyr, mens antall bruk med ammegeit er endret fra 44 til 40, slik at gjennomsnittsbruket nå er på 9 dyr.

Fylkesmannen opplyser at det samlede antall sauer og lam som har vært på utmarksbeite i Hedmark 2017 er 104 420. Antall geiter og kje på utmarksbeite i fylket i 2017 er etter de samme opplysninger tilsammen 1119 dyr.

8 TILSAGN FRA INNOVASJON NORGE 2010-2017 I HEDMARK

År	Tall søknader innvilga	Innvilga tilskudd	Endring i driftsomfang
2010	21	4.645.000	1941
2011	12	2.073.200	840
2012	13	2.395.000	720
2013	14	4.038.000	1248
2014	12	2.602.000	1030
2015	11	2.540.000	959
2016	5	1.250.000	225
2017	4	650.000	0

Økningen i antall småfebruk i Hedmark det siste året avspeiler seg ikke i investeringstallene fra Innovasjon Norge. Både antall innvilgede søknader og innvilget tilskudd har en nedgang fra 2016 til 2017. Og Innovasjon Norge påpeker at det nå blir gitt tilskudd, kun i forbindelse med overtakelse eller ved oppgradering av driftsbygninger, og ikke ved økning av dyretall. Og plasser der annen produksjon ses på som uaktuell til annen drift enn småfe.

9 ORGANISERT BEITEBRUK I HEDMARK

Kommune	Tal bruk	Sluppet			Tapt			Taps%		
		Tal sau	Tal lam	Tal geit	Tal sau	Tal lam	Tal geit	Tal sau	Tal lam	Tal geit
Kongsvinger	7	201	284	0	6	54	0	2.99	19.01	0
Grue	13	169	198	0	2	28	0	1.18	14.14	0
Løten/Hamar	38	2015	3271	0	56	215	0	2.78	6.57	0
Ringsaker	91	6362	10864	0	305	720	0	4.79	6.63	0
Stange	45	794	1409	0	26	198	0	3.27	14.05	0
Odal	6	177	254	0	9	35	0	5.08	13.78	0
Eidskog	-									
Åsnes	3	112	178	0	2	5	0	1.79	2.81	0
Elverum	4	19	27	0	0	4	0	0	14.81	0
Trysil	5	138	216	0	2	117	0	1.45	54.17	0
Åmot	19	1335	2077	0	29	325	0	2.17	15.65	0
Stor- Elvdal	15	2161	3604	0	91	475	0	4.21	13.18	0
Rendalen	17	526	801	0	54	106	0	10,27	13.23	0
Engerdal	6	327	497	0	11	33	0	3.36	6.64	0
Tolga	40	1733	2889	0	49	158	0	2.83	5.47	0
Tynset	111	5775	9357	301	204	723	0	3.53	7.73	0
Alvdal	90	5908	10378	87	148	770	0	2,51	7,42	0
Folldal	74	6615	11911	563	143	850	1	2.16	7.14	0
Os	51+3	6086	10747	611	164	713	0	2,69	6,63	0,18
Hedmark 2013		36549	61973	1065	1897	6827	19	5,19	11.02	1.78
Hedmark 2014		35115	61487	839	1391	5229	4	3.96	8.5	0.48
Hedmark 2015	618	35560	61367	1210	1125	4994	7	3.16	8.13	0,57
Hedmark 2016	478+13	37132	63059	1218	1245	4976	5	4.27	11.79	1.31
Hedmark 2017	722	38668	65752	1119	1248	5519	2	3.23	8.39	0.18

Beitestatistikken for 2017 er basert på de tallene Fylkesmannen i Hedmark får inn fra kommunene. Alle kommer, med et unntak av Eidskog, er registrert med organisert beitebruk i 2017. Men flere besetninger rundt om i fylket er ikke registrert i noe beite- eller sankelag, derfor er antall beitedyr i

Hedmark høyere enn det som forekommer i statistikken. I en del kommuner er det organisert beitebruk for storfe, og tallene for dette området viser at det i Hedmark ble sluppet 8994 dyr i 2017, tapet her var 57 dyr, som gir en tapsprosent på 0.63. Størst tap hadde Tynset med 49 dyr, noe som gir en tapsprosent på 2.63. Tap av storfe ble for øvrig registrert i følgende kommune: Grue (0.71), Nord-Odal (0.56), Stange (0.39) og Ringsaker (0.11) (tapsprosent i parentes). Det er viktig at vi også tar disse tallene med oss når vi skal vurdere beitesesongen i fylket.

Beitesommeren ble ikke den mest dramatiske i Hedmark, mens det ble en tragisk beitesesong for deler av Akershus og Oppland. Dette viser bare hvor sårbar beitenæringen er der rovdirene slår til og herjer med både beitedyr og dyreeiere. Usikkerheten om hvilke områder som blir offer for en slik situasjon kommende år er stor!

Størst tap i 2017 hadde Trysil, med en samlet tapsprosent for sau og lam samlet på 33,62. Tapsprosenten for lam var på hele 54,17.

De høyeste tallene for samlet tap (sau +lam) med en tapsprosent på over 10 hadde for øvrig Kongsvinger (12.37), Rendalen (12.06), Åmot (10.38), Odal (10.21) og Stange (10.17).

Når tapene samlet sett for Hedmark har gått ned er det for så vidt gledelig, men det må ikke glemmes at antall beitedyr i de mest rovdyrutsatte områdene er sterkt redusert eller helt borte. Et skritt i riktig retning er det også, hvertfall på kort sikt, at det har blitt tatt ut en del ulv denne vinteren. Men flere dyr og flokker burde vært tatt ut samtidig. Hedmark Sau og Geit mener fortsatt at eventuell ulv i Norge bør forvaltes i lukkede hegn.

En kan nok en gang slå fast at honnørbegrep som f.eks.: Økologisk mat produsert på naturgitt beite og forgrunnlag og «Det grønne skiftet» ikke gjelder i praksis.

Så lenge vi har den rovdyrpolitikken vi nå har må myndighetene gjøre langt mer i forhold til forebygging og konfliktdempende tiltak. Og skal næring i det minste være økonomisk skadefri, må også ressursene til dette økes radikalt. Både den enkelte kommune, fylket og staten må engasjere seg sterkere i kampen for beitenæring og et levende landbruk. En meget alvorlig følge av at beitenæringa fortreges og blir minimalisert eller borte, er at framtidig samfunnsplanlegging og ikke minst arealplanleggingen «glemmer» de viktige ressursene som ligger i utmarka og beitenæringa.

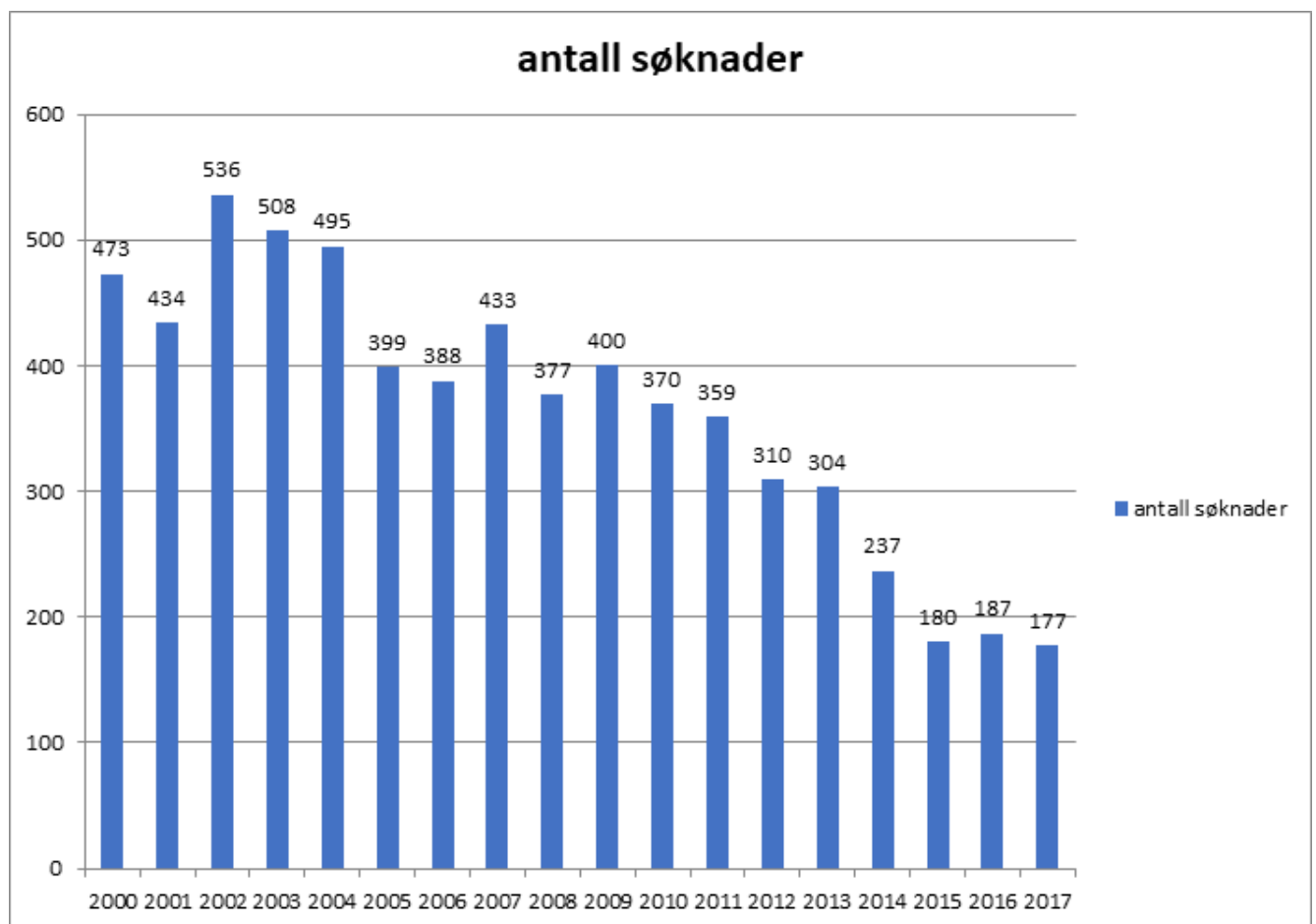
10 ROVDYRSITUASJONEN 2017

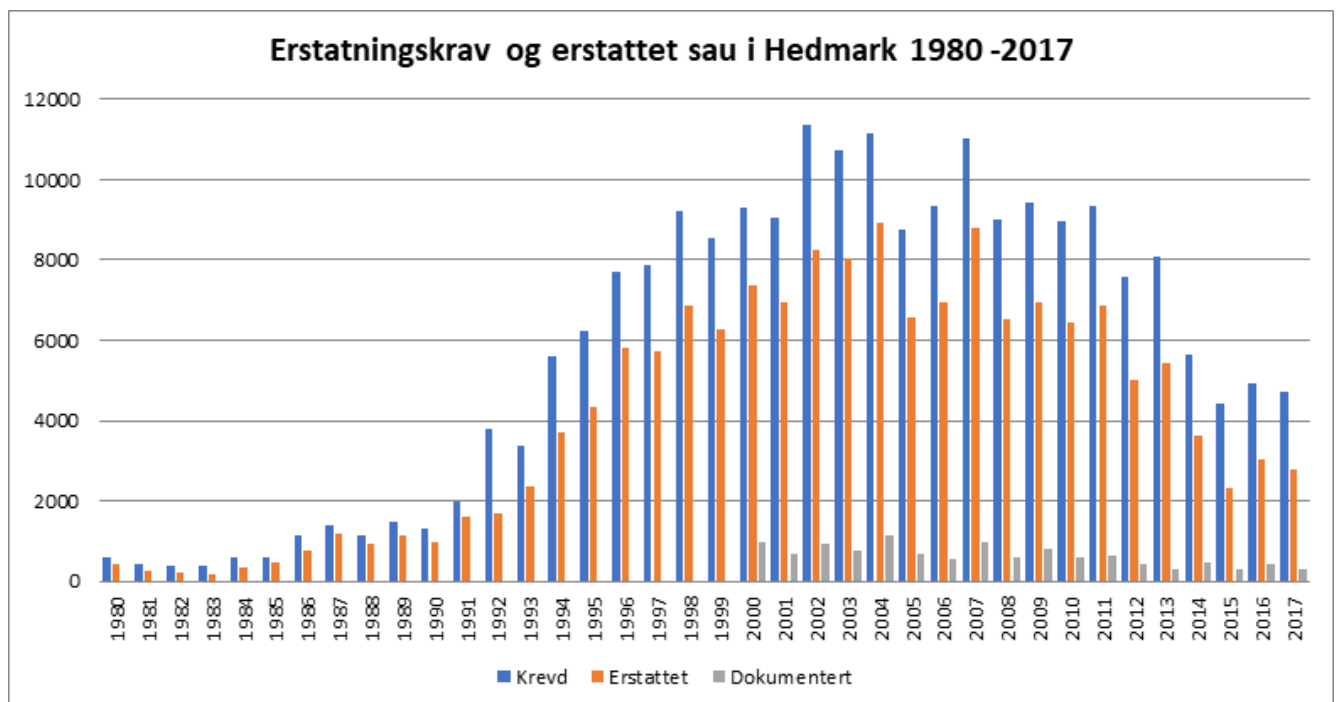
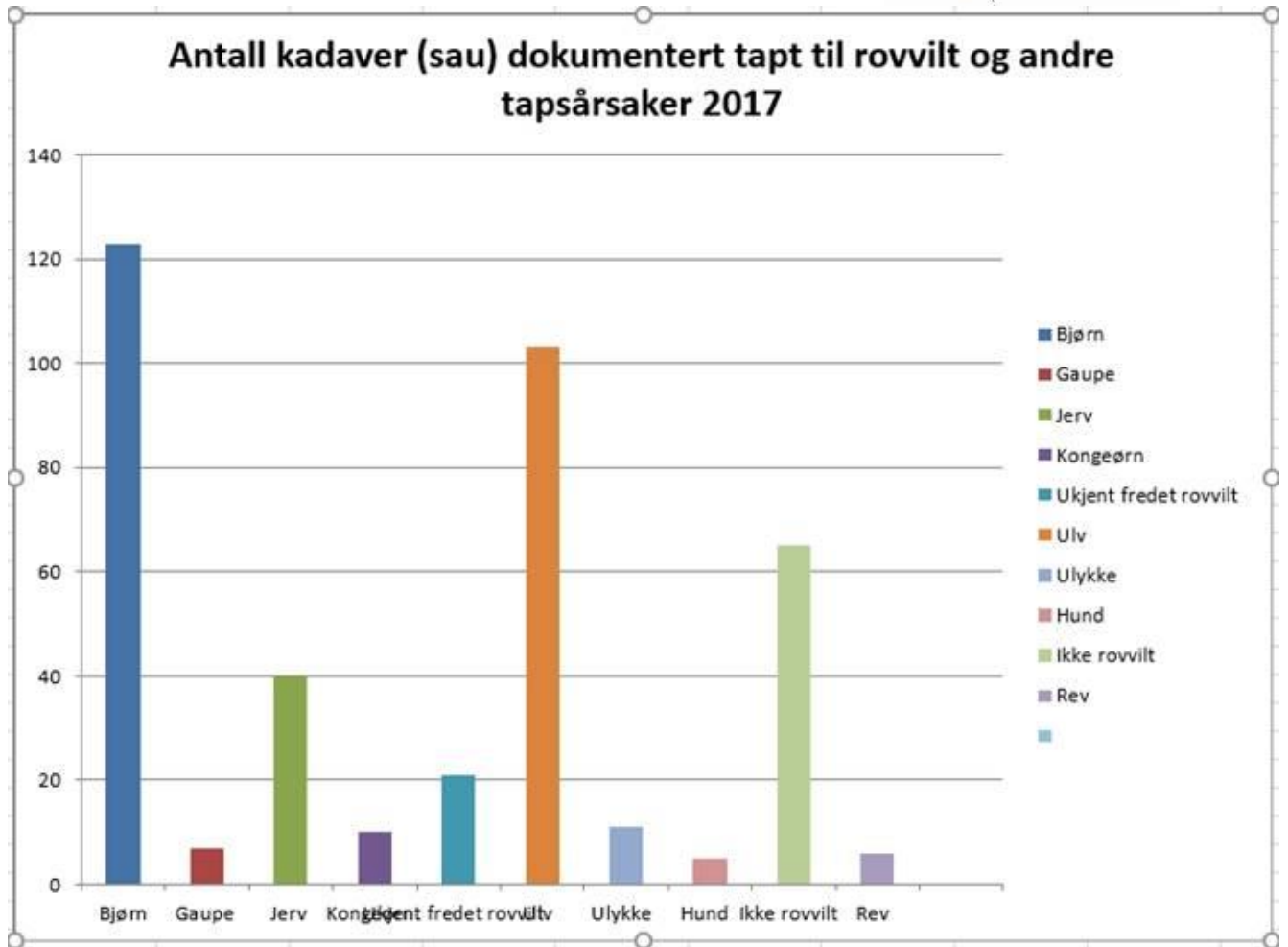
Rovdyrsituasjon i Hedmark er ikke stort bedre i 2017 enn i 2016. Trenden er nedadgående i ømmsøkte og utbetalt erstatning. Det er utbetalt en million mindre 2017 en i 2016. samtidig går dyr på utmarksbeite opp. Tiltakene virke sier fylkesmannen, men det er jo slik at beitebrukere blir borte i randsona rundt rød sone og denne randsona blir breiere og breiere for hvert år. Denne utviklinga er svært uheldig for beitenæringa og jeg er helt sikker på at tapene hadde vært betydelig større hadde ikke HSG fått utvidet lisenskvote med 5 ulver sist vinter.

Rovdyr i en eller annen form forekommer og plager beitedyr og beitebrukere over hele Hedmark. Det ser ut som vi fikk demmet opp for ulven vinteren 2017, men det er fortsatt for mange jerveynglinger. De siste tre årene er det registrert 10 ynglinger selv om det skal være 5 i Hedmark. Det jobbes også med planlegging av en jervesone som strekker seg fra Hedmark gjennom Oppland og helt til kysten. Dette er et prosjekt som næringa må følge med argusøyne.

I skrivende stund er det påvist 13 ulveynglinger i Norge vinteren 2017. To familier er tatt ut i rød sone men enda er det 11 ynglinger som våren 2018 skal finne nye revir.

Konge ørn er det rovdiret som øker i omsøkte saker. Dette er et rovdiret som går litt under radaren og som er vanskelig å dokumentere. Denne setter ikke spor og kadavrene er borte vekk. Dette er nok det rovdiret som er lettest å feie under teppe av myndighetene.

Kommune	Søkere	Krav		Erstattet		Erstatning
		søyer	lam	søyer	lam	
KONGSVINGER	4	6	43	3	21	55 767
HAMAR	4	27	92	26	77	278 589
RINGSAKER	29	220	422	180	298	1 469 289
LØTEN	3	4	21	2	12	30 441
STANGE	6	23	163	15	127	331 527
NORD-ODAL	1	6	9	4	3	22 421
EIDSKOG	1	1	1	1	1	5 318
GRUE	3	9	17	7	13	49 485
TRYSIL	3	4	117	2	109	250 313
ÅMOT	5	36	253	14	103	276 060
STOR-ELVDAL	11	134	471	91	254	905 097
RENDALEN	12	77	209	59	144	566 926
ENGERDAL	1	1	2	1	0	2 774
TOLGA	11	36	119	29	71	260 919
TYNSET	21	117	443	79	252	860 373
ALVDAL	24	92	544	61	254	792 321
FOLLDAL	23	78	597	32	228	612 134
OS	15	57	254	36	155	483 938
SUM:	177	928	3 777	642	2 122	7 253 692

Generelt om tapene i 2017

Fylkesmannen har mottatt 177 søknader (ti mindre enn i fjor) om erstatning med krav på til sammen 4705 (4919 i fjor) sauer. Det er utbetalt erstatning for totalt 2764 (3053 i fjor) sauer, med et samlet beløp på kr 7 253 692 (kr 8 284 505 i fjor).

I tabellen ovenfor ser vi at antall søkere har gått ned. Ringsaker, Stor-Elvdal, Tynset og Alvdal utmerker seg med store økninger i utbetalingene. I tillegg til disse tallene her kommer store utbetalinger til kommunale skadefellingslag, som driver ørkesløs jakt på barmark, ofte med lite hjelpemidler og enorme mengder knott og mygg. Og i tillegg kommer psykiske påkjenninger og økonomiske utgifter som ikke dekkes av fylkesmannens miljøvernavdeling.

11 FAGRÅD GEIT I HEDMARK

Aktiviteten i fagråd geit har også i 2017 vært lav. Det ble imidlertid gjort en del jobb rundt forslag til ny landbruksmelding, som kom i desember 2016, med høring i næringskomiteen den 19 januar 2017. HSG støttet her opp om de lokale geiteholderne i Hedmark, som utarbeidet et kraftig høringssvar, og dette ble også framført muntlig for næringskomiteen den 19 januar. Som kjent gikk dette forholdsvis bra, og mye av meldingen ble i etterkant omarbeidet av næringskomiteen.

Antallet geitemjølkeprodusenter viser nå en nedgang. To produsenter sluttet etter endt levering i 2017. Det er dermed i Nord-Østerdal kun 13 produsenter som leverer til Tine. I tillegg finnes det noen produsenter i midtre / søre deler av fylket som har mjølkegeit, men som foredler produksjonen sjøl. En del mindre besetninger med ammegeit finnes også i Hedmark. Beste avkomsgranskede bukk i 2017 ble bukk nr. 2015168 med avlsverdi 147, og denne kom fra Movollen gard Da, 2555 Tufsingdalen.

12 AVSLUTNING FRA STYRET I HEDMARK SAU OG GEIT

Styret vil med dette takke alle som har gjort en positiv innsats for småfeholdet i våre områder. Det har i året som har gått krevd samarbeid og solidaritet langt utover våre egne rekker. Hedmark Bonde og Småbrukerlag og Hedmark Bondelag har vært gode og nære samarbeidspartnere i året som har gått. Stor takk til dem. Alle organisasjonene, som sto bak innlandsplattformen, Hedmark Jeger og Fiskeforening, politikere og enkeltpersoner som har stått opp for en endring i kursen på gjeldende rovviltpolitikk den siste tida. Alt dette har vist at næringa har mange støttespillere. Vi takker til alle med et ønske om et fortsatt godt samarbeid.

Hedmark Sau og Geit vil takke følgende for hjelp til årsmeldinga: Fylkesmannen i Hedmark for bidrag med tall og statistikk, Nortura for solid økonomisk bidrag til sekretærtjenester og Lindholt Data for hjelp til trykking.

Styret
Hedmark Sau og Geit.

«Jeg valgte Nortura – bondens selskap»

Eierskap:

For å påvirke beslutninger

Trygghet:

Sikkerhet for avsetningsmuligheter og riktig pris

Langsiktighet:

Norske bønder som eiere

Husk Sprayfo til lammesesongen!

Ekstra god pris ved bestilling av hel pall før 1. April.

Löten Mölle a.s
- på lag med bonden

13 HEDMARK GJETERHUNDLAG

Årsmelding for 2017

Styret i HGL har bestått av:

Leder: Jo Agnar Hansen
Nestleder: Randi Alvseike
Kasserer: Kjersti Norin
Styremedlem Ole Martin Nymoen
Styremedlem: Ole Henrik Kjærnes

- Styret har avholdt to styremøter et telefonmøte. Ut over det er det brukt Messenger og mail for å kommunisere
- Leder var representert på HSG sitt årsmøte på Spidsbergseter
- Leder og Ole Martin Nymoen har deltatt på fylkesledersamling for gjeterhund lag/nemder på Gardermoen. En av sakene var NSG sin satsing på gjeterhund. De vil at flere tar i bruk gjeterhund i sitt arbeid med sau.
- HGL deltok med to dommere på dommersamling på Gardermoen. Samlingen var arrangert av NSG.
- HGL registrerer god aktivitet i deler av fylket, men i andre deler er det lite eller ingen aktivitet.
- HGL arrangerte kurs med Jan Egil Orte i Alvdal. Kurset ble meget raskt fulltegnet. Dette betyr at det er behov for flere kurs.
- I 2017 ble det arrangert fellestreninger i Ringsaker, Løten, Alvdal, Folldal, Tolga og Os. Denne aktiviteten er viktig for å gi flere bønder mulighet å komme i gang med trening.
- Det er arrangert 11 gjeterhundprøver, derav to norgesserieprøver. FM ble arrangert i Alvdal. Fylkesmester ble Jo Agnar Hansen med Tysswg Kate. Hedmarksmesterskap kl.1 og kl.2 ble arrangert i Alvdal. Hedmarksmester kl.1 ble Ole Martin Nymoen med Soto Hedmarksmester kl.2 Ole Martin Nymoen med Soto. Prøvene er arrangert av lokale gjeterhundlag og privatpersoner som er NSG medlem. HGL arrangerte FM og Norgesserieprøven Prøvene er arrangert etter kl.1,2 og 3. Takk til de som har arrangert.
- Hedmark hadde 10 hunder til NM i 2017.
- Hedmark hadde i 2017 to hunder på landslaget, med gode plasseringer både i Continental Championchip og VM Karin Mattsson med Trim tok sølv på CSC (EM) i Buskerud og en 5. plass på VM i Nederland. Jo Agnar Hansen og Tysswg Kate fikk en 15. plass på VM i Nederland.

Leder HGL Jo Agnar Hansen

Sau på Data

Pris kr. **1500** + mva
Vedlikehold
frivillig
kr. 500 + mva

Led-Sau – dataprogram for saueholdere

- Full oversikt over buskåpen din
- Enkel og sikker registrering
- Henter data fra PDA, vekter, løsestaver og internet
- Utvidet KSL
- Kan sende til Sauekontrollen

Pris kr 1.500,- + mva

PDA – med og uten RFID-leser forenkler registreringen betydelig.

- Vi har 4 års erfaring med PDA til registrering av opplysninger
- Kan brukes til all registrering, samt oppslag og hjelpefunksjoner

Pris med nødvendig program, fra kr 3.950,- + mva

PC-vekt – Vår nye vektløsning gir deg rask og sikker veiing, rett inn på PC eller PDA via blåttann

- Kan ettermonteres på gamle vekter
- Leser rett inn i Led-Sau og viser samtidig mange detaljer om dyret. Snakker.

Pris fra kr 4.900,- + mva

LINDHOLT DATA

<http://lindholtdata.no>
eller 62 34 50 05